

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

P9_TA(2021)0107

Εφαρμογή των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 25ης Μαρτίου 2021 σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα: οδηγία 2004/107/ΕΚ και οδηγία 2008/50/ΕΚ (2020/2091(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συμφωνία που συνήφθη κατά την 21η Διάσκεψη των μερών της Σύμβασης-πλασιού των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (COP21) στο Παρίσι, στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (Συμφωνία του Παρισιού),
- έχοντας υπόψη την Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) του ΟΗΕ,
- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 191,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2008/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη¹,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2004/107/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα²,
- έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2016/2284 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2001/81/ΕΚ (οδηγία ΕΑΟΕ)³,
- έχοντας υπόψη την εκτελεστική απόφαση 2011/850/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τον καθορισμό κανόνων για τις οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/107/ΕΚ και 2008/50/ΕΚ όσον αφορά την

¹ ΕΕ L 152 της 11.6.2008, σ. 1.

² ΕΕ L 23 της 26.1.2005, σ. 3.

³ ΕΕ L 344 της 17.12.2016, σ. 1.

αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και την υποβολή εκθέσεων για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα¹,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2019, σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019)0640),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 17ης Μαΐου 2018, με τίτλο «Μια Ευρώπη που προστατεύει: Καθαρός αέρας για όλους» (COM(2018)0330),
- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2020, για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 (ευρωπαϊκός νόμος για το κλίμα) (COM(2020)0080),
- έχοντας υπόψη τον έλεγχο καταλληλότητας που διενήργησε η Επιτροπή για τις οδηγίες για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα (AAQ) (2008/50/ΕΚ, 2004/107/ΕΚ) της 28ης Νοεμβρίου 2019 (SWD(2019)0427),
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, της 26ης Ιουνίου 2020, για την πρόοδο που έχει συντελεστεί στην εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2284 σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων (COM(2020)0266),
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, της 8ης Ιανουαρίου 2021, με τίτλο «Η δεύτερη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα» (COM(2021)0003),
- έχοντας υπόψη τον χάρτη πορείας της Επιτροπής σχετικά με την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων για την αναθεώρηση των οδηγιών AAQ,
- έχοντας υπόψη την πολιτική της ΕΕ για την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, και ιδίως την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 10ης Ιανουαρίου 2017, με τίτλο «Ασφαλέστερη και υγιέστερη εργασία για όλους – Εκσυγχρονισμός της νομοθεσίας και της πολιτικής της ΕΕ για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία» (COM(2017)0012), και την οδηγία 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιόγόνους παράγοντες κατά την εργασία²,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με μια στρατηγική της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών μεθανίου (COM(2020)0663),
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης)³,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 14ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων – Για ένα περιβάλλον χωρίς

¹ ΕΕ L 335 της 17.12.2011, σ. 86.

² ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50.

³ ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17.

τοξικές ουσίες» (COM(2020)0667) και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 10ης Ιουλίου 2020, σχετικά με τη στρατηγική για τις χημικές ουσίες με στόχο τη βιωσιμότητα¹,

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 13ης Μαρτίου 2019, με τίτλο «Μια Ευρώπη που προστατεύει: καθαρός αέρας για όλους»²,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του, της 28ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την κλιματική και περιβαλλοντική κατάσταση έκτακτης ανάγκης³,
- έχοντας υπόψη τη διερευνητική γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών, της 2ας Ιουλίου 2020, με θέμα «Η μελλοντική πολιτική της ΕΕ για καθαρό αέρα στο πλαίσιο του φιλόδοξου στόχου για μηδενική ρύπανση»⁴,
- έχοντας υπόψη την ειδική έκθεση αριθ. 23/2018 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2018, με τίτλο Ατμοσφαιρική ρύπανση: Η προστασία της υγείας μας παραμένει ανεπαρκής»,
- έχοντας υπόψη την έκθεση 09/2020 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), της 23ης Νοεμβρίου 2020, με τίτλο «Air Quality in Europe — 2020 report» (Ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη – Έκθεση 2020)»,
- έχοντας υπόψη την αξιολόγηση ευρωπαϊκής εφαρμογής της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2021, με τίτλο «EU policy on air quality: implementation of selected EU legislation» (Πολιτική της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα: εφαρμογή επιλεγμένης νομοθεσίας της ΕΕ) και το παράρτημα I με τίτλο «Mapping and assessing local policies on air quality. What air quality policy lessons could be learnt from the COVID-19 lockdown?» (Χαρτογράφηση και αξιολόγηση των τοπικών πολιτικών για την ποιότητα του αέρα. Ποια διδάγματα από την πολιτική για την ποιότητα του αέρα θα μπορούσαν να αντληθούν από τον περιορισμό της κυκλοφορίας λόγω της νόσου COVID-19;),
- έχοντας υπόψη τη μελέτη με τίτλο «Air Pollution and COVID-19» (Ατμοσφαιρική ρύπανση και COVID-19) του Θεματικού Τμήματος Οικονομίας, Επιστημών και Ποιότητας Ζωής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ιανουαρίου του 2021,
- έχοντας υπόψη τη μελέτη του Θεματικού Τμήματος Οικονομίας, Επιστημών και Ποιότητας Ζωής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, της 18ης Μαρτίου 2019, με τίτλο «Sampling points for air quality – Representativeness and comparability of measurement in accordance with Directive 2008/50/EC on ambient air quality and cleaner air for Europe» (Σημεία δειγματοληψίας για τη διαπίστωση της ποιότητας του αέρα – Αντιπροσωπευτικότητα και συγκρισιμότητα των μετρήσεων σύμφωνα με την οδηγία 2008/50/ΕΚ για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και καθαρότερο αέρα για την Ευρώπη),

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0201.

² EE C 23 της 21.1.2021, σ. 23.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2019)0078.

⁴ EE C 324 της 1.10.2020, σ. 35.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας (ΠΟΥ), της 26ης Μαΐου 2015, με τίτλο: «Health and the environment: addressing the health impact of air pollution» (Υγεία και περιβάλλον: αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με τη διαδικασία για την εξουσιοδότηση εκπόνησης εκθέσεων πρωτοβουλίας,
 - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (A9-0037/2021),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο καθαρός αέρας είναι απαραίτητος για την ανθρώπινη υγεία και την ποιότητα ζωής, καθώς και για το περιβάλλον και έχει αναγνωριστεί ως παγκόσμια προτεραιότητα για την υγεία στους ΣΒΑ·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση έχει διασυνοριακό χαρακτήρα και ότι υπάρχει σημαντική ανταλλαγή ατμοσφαιρικών ρύπων μεταξύ κρατών μελών καθώς και μεταξύ χωρών της ΕΕ και τρίτων χωρών, όπως επισημαίνεται στη δεύτερη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σε πολλές περιπτώσεις, οι επιβλαβείς επιπτώσεις της κακής ποιότητας του αέρα έχουν καταστεί τοπικό πρόβλημα για τα κράτη μέλη, τα οποία δεν είναι σε θέση να λάβουν μέτρα όσον αφορά τις πηγές εκπομπών εκτός της επικράτειάς τους·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση αποτελεί τον μεγαλύτερο περιβαλλοντικό κίνδυνο για την υγεία στην Ευρώπη¹, επηρεάζει άνισα περιφέρειες, κοινωνικοοικονομικές ομάδες και ηλικιακές ομάδες και προκαλεί, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις του ΕΟΠ για τις επιπτώσεις στην υγεία που οφείλονται στην έκθεση στην ατμοσφαιρική ρύπανση, σχεδόν 400 000 πρόωρους θανάτους ετησίως· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συγκεντρώσεις αιωρούμενων σωματιδίων 2.5 (PM_{2.5}) το 2018 ευθύνονταν για τον πρόωρο θάνατο περίπου 379 000 ατόμων στην ΕΕ των 28 λόγω μακροχρόνιας έκθεσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, η έκθεση σε συγκεντρώσεις NO₂ και O₃ στην ΕΕ το 2018 εκτιμάται ότι προκάλεσε περίπου 54 000 και 19 400 πρόωρους θανάτους αντίστοιχα²·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση συνδέεται με αναπνευστικές και καρδιαγγειακές παθήσεις, εγκεφαλικά επεισόδια και καρκίνο, με πρόσφατες μελέτες να τη συνδέουν επίσης με δυσμενείς επιπτώσεις στη γονιμότητα, την εγκυμοσύνη και τα νεογνά, καθώς και με άνοια³, δομικές αλλοιώσεις του εγκεφάλου των παιδιών, νόσο του

¹ Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, *Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden of disease* (Ρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα: Μια παγκόσμια εκτίμηση της έκθεσης και της επιβάρυνσης από τις νόσους), Γενεύη, 2016.

² Έκθεση 09/2020 του ΕΟΠ, της 23ης Νοεμβρίου 2020, με τίτλο «Air Quality in Europe - 2020 report» (Ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη – Έκθεση 2020).

³ Chen, H. et al., «Living near major roads and the incidence of dementia, Parkinson's disease, and multiple sclerosis: a population based cohort study» (Η ζωή κοντά σε μεγάλους δρόμους και η συχνότητα εμφάνισης άνοιας, νόσου Πάρκινσον και

Αλτςχάιμερ, συστηματική φλεγμονή και γνωστική δυσλειτουργία¹, καθώς και θνησιμότητα λόγω διαβήτη² λαμβάνοντας υπόψη ότι ο συνολικός αριθμός πρόωρων θανάτων εξαιτίας της ατμοσφαιρικής ρύπανσης έχει μειωθεί κατά περισσότερο από 50 % από το 1990³.

- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν στοιχεία που καταδεικνύουν ότι η έκθεση σε ατμοσφαιρική ρύπανση θα μπορούσε να επηρεάσει την έκβαση της υγείας όσων νοσούν με COVID-19, κυρίως λόγω βλαβών στο αναπνευστικό και το ανοσοποιητικό σύστημα και της έκφρασης πρωτεϊνών που επιτρέπουν στον ιό να εισέλθει στα κύτταρα⁴.
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τη δεύτερη έκθεση της Επιτροπής για τις προοπτικές για καθαρό αέρα, ο αριθμός των πρόωρων θανάτων λόγω ατμοσφαιρικής ρύπανσης ανά έτος αναμένεται να μειωθεί κατά περίπου 55 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 2005, εάν τα κράτη μέλη εφαρμόσουν όλα τα μέτρα που προβλέπονται στην ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ για τη ρύθμιση των πηγών ατμοσφαιρικής ρύπανσης⁵.
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αστικοί πληθυσμοί είναι ο πλέον εκτεθειμένοι στην ατμοσφαιρική ρύπανση και ότι παγκοσμίως μόνον ένας άνθρωπος στους δέκα ζει σε πόλη που συμμορφώνεται με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ για την ποιότητα του αέρα⁵· λαμβάνοντας υπόψη ότι σήμερα το 75 % του πληθυσμού της ΕΕ ζει σε αστικές και περιαστικές περιοχές⁶.

σκλήρωσης κατά πλάκας: μια μελέτη κοόρτης βάσει πληθυσμού), *The Lancet*, Τεύχος 389, Αριθ. 10070, Elsevier Ltd., 2017, σ. 718–726.

- ¹ Guxens, M. et al., «Air Pollution Exposure During Fetal Life, Brain Morphology, and Cognitive Function in School-Age Children», (Έκθεση των εμβρύων σε ατμοσφαιρική ρύπανση, μορφολογία του εγκεφάλου και γνωστική λειτουργία σε παιδιά σχολικής ηλικίας) *Biological Psychiatry*, Τεύχος 84, Αριθ. 4, Elsevier Inc., 2018, σ. 295-303.
- ² Lim, C. C. et al., «Association between long-term exposure to ambient air pollution and diabetes mortality» (Σύνδεση μεταξύ της μακροχρόνιας έκθεσης σε ατμοσφαιρική ρύπανση και των θανάτων από διαβήτη), *US Environmental Research*, Τεύχος 165, Elsevier Inc., 2018, σ. 330-336.
- ³ ΕΟΠ *Air pollution: how it affects our health* (Ατμοσφαιρική ρύπανση: Πώς επηρεάζει την υγεία μας), ΕΟΠ, Κοπεγχάγη, 2020, <https://www.eea.europa.eu/themes/air/health-impacts-of-air-pollution>.
- ⁴ Θεματικό Τμήμα Οικονομίας, Επιστημών και Ποιότητας Ζωής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μελέτη του Ιανουαρίου 2021 με τίτλο «Air Pollution and COVID-19. Including elements of air pollution in rural areas, indoor air pollution, vulnerability and resilience aspects of our society against respiratory disease, social inequality stemming from air pollution» (Ατμοσφαιρική ρύπανση και COVID-19. Συμπεριλαμβανομένων στοιχείων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις αγροτικές περιοχές, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε εσωτερικούς χώρους, της ευπάθειας και της ανθεκτικότητας της κοινωνίας μας έναντι των αναπνευστικών ασθενειών και της κοινωνικής ανισότητας που οφείλεται στην ατμοσφαιρική ρύπανση).
- ⁵ Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, *Ambient Air Pollution: A global assessment of exposure and burden of disease* (Ρύπανση του ατμοσφαιρικού αέρα: Μια παγκόσμια εκτίμηση της έκθεσης και της επιβάρυνσης από τις νόσους), Γενεύη, 2016.
- ⁶ Εγχειρίδιο στατιστικών της Eurostat, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, με τίτλο «Urban Europe – Statistics on cities, towns and suburbs» (Η Ευρώπη των πόλεων – Στατιστικά στοιχεία για τις πόλεις, τις κομποπόλεις και τα προάστια).

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 98 % του αστικού πληθυσμού της ΕΕ εκτίθεται σε επίπεδα όζοντος που υπερβαίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ· λαμβάνοντας υπόψη ότι ποσοστό 77 % του πληθυσμού της ΕΕ των 28 εκτίθεται σε επίπεδα PM_{2.5} που υπερβαίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ¹.
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 19 Ιανουαρίου 2021, το επιστημονικό περιοδικό «Lancet Planet Health» δημοσίευσε μελέτη σχετικά με την εκτίμηση επιπτώσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στη θνησιμότητα σε σχεδόν χίλιες πόλεις στην Ευρώπη²· λαμβάνοντας υπόψη ότι διαπιστώθηκε ότι οι 10 πόλεις με τους λιγότερους θανάτους λόγω ρύπανσης από NO₂ και PM_{2.5} βρίσκονται κυρίως στη Βόρεια Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προκλήσεις όσον αφορά την ποιότητα του αέρα ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό από τόπο σε τόπο και ότι η κύρια πηγή προβλημάτων κυμαίνεται από τα συστήματα θέρμανσης έως τις μεταφορές· λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά την οικονομική ανάπτυξη, υπάρχει μια γενικότερη τάση βελτίωσης της ποιότητας του αέρα σε σύγκριση με το 1990·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση ενέχει σημαντικό ανθρώπινο και οικονομικό κόστος, όπως η μείωση του προσδόκιμου ζωής, η αύξηση των ιατρικών δαπανών, η μείωση της παραγωγικότητας της εργασίας, η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων, η πρόκληση της απώλειας βιοποικιλότητας και της κλιματικής αλλαγής· λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος της ατμοσφαιρικής ρύπανσης για την κοινωνία, την υγεία και τις οικονομικές δραστηριότητες στην Ευρώπη ανέρχεται συνολικά σε ύψος μεταξύ 330 και 940 δισεκατομμυρίων EUR ετησίως στο σύνολό του, αλλά ότι το κόστος όλων των μέτρων που οδηγούν σε βελτιώσεις της ποιότητας του αέρα είναι μεταξύ 70 και 80 δισεκατομμυρίων EUR ετησίως³· λαμβάνοντας υπόψη ότι το κόστος της αδράνειας, συμπεριλαμβανομένων των δυσμενών επιπτώσεων που συνεπάγεται η ατμοσφαιρική ρύπανση για την υγεία των πολιτών, την οικονομία και την κοινωνία, υπερβαίνει κατά πολύ το κόστος της ανάληψης δράσης, παρότι αυτή συμπεριλαμβάνει διάφορα μέτρα πολιτικής· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Επιτροπής, η πλήρης εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας της ΕΕ για καθαρό αέρα θα μπορούσε να αποφέρει καθαρά ετήσια οφέλη ύψους έως και 42 δισεκατομμυρίων EUR ως το 2030, κυρίως από τη μείωση των ποσοστών θνησιμότητας και της νοσηρότητας⁴.

¹ Έκθεση 09/2020 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, της 23ης Νοεμβρίου 2020, με τίτλο «Air Quality in Europe – 2020 report» (Ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη – Έκθεση 2020).

² Khomenko, S. et al., «Premature mortality due to air pollution in European cities: a health impact assessment» (Πρόωρη θνησιμότητα λόγω ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις ευρωπαϊκές πόλεις: μια εκτίμηση των επιπτώσεων στην υγεία), *The Lancet Planetary Health*, Elsevier Inc., 2021.

³ Αξιολόγηση ευρωπαϊκής εφαρμογής της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 18ης Ιανουαρίου 2021, με τίτλο «EU policy on air quality: Implementation of selected EU legislation» (Πολιτικές της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα: Εφαρμογή επιλεγμένης νομοθεσίας της ΕΕ), σ. 26.

⁴ Amann, M. et al., *Support to the development of the Second Clean Air Outlook – Specific Contract 6 under Framework Contract ENV.C.3/FRA/2017/0012 (Final Report)* (Στήριξη για την ανάπτυξη της δεύτερης έκδοσης της Προοπτικής για καθαρό αέρα – Ειδική σύμβαση 6 βάσει της Σύμβασης-πλαίσιου ENV.C.3/FRA/2017/0012 (Τελική έκθεση)), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Βρυξέλλες, 2020.

- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι από το 1990 έως το 2018, η ΕΕ κατέγραψε μειώσεις των εκπομπών όλων των ατμοσφαιρικών ρύπων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μεγαλύτερη μείωση καταγράφηκε για τα οξείδια του θείου (SO_x) που μειώθηκαν κατά 90 %, ακολουθούμενα από τις πτητικές οργανικές ενώσεις πλην μεθανίου (ΠΟΕΠΜ) και τα οξείδια του αζώτου (NO_x), που μειώθηκαν κατά περίπου 60 % και 55 % αντίστοιχα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπομπές λεπτών αιωρούμενων σωματιδίων ($\text{PM}_{2.5}$) μειώθηκαν σχεδόν κατά το ήμισυ από το 1990 και ότι οι εκπομπές αμμωνίας (NH_3) μειώθηκαν κατά σχεδόν 25 %¹· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπομπές NH_3 παρέμειναν στα ίδια επίπεδα από το 2010·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα του 2018, δέκα κράτη μέλη χρειάστηκε να μειώσουν τις εκπομπές NH_3 τους κατά έως και 10 % σε διάστημα μικρότερο από 2 έτη, ενώ 6 και 5 κράτη μέλη αντίστοιχα χρειάστηκε να μειώσουν τις εκπομπές $\text{PM}_{2.5}$ και NO_x κατά έως και 30 % ή και παραπάνω προκειμένου έως το 2020 να συμμορφωθούν με τα ανώτατα όρια που ορίζονται στην οδηγία ΕΑΟΕ²·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση προκαλεί υποβάθμιση του περιβάλλοντος και έχει σημαντικές επιπτώσεις για τα φυσικά οικοσυστήματα και τη βιοποικιλότητα – συμπεριλαμβανομένων του ευτροφισμού, της οξίνισης, των καταστροφών στη βλάστηση από το τροποσφαιρικό όζον, της υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων και του εδάφους και των υπηρεσιών οικοσυστήματος που αυτά παρέχουν – καθώς και για το κλίμα, και μπορεί να προκαλέσει καταστροφές στο δομημένο περιβάλλον και στην πολιτιστική κληρονομιά· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ατμοσφαιρικοί ρύποι που προκαλούν επί του παρόντος τη μεγαλύτερη καταστροφή στα οικοσυστήματα είναι οι O_3 , NH_3 και NO_x · λαμβάνοντας υπόψη ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση ευθύνεται επί του παρόντος για το γεγονός ότι περίπου δύο τρίτα της έκτασης του οικοσυστήματος στην ΕΕ είναι εκτεθειμένα σε ευτροφισμό·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εναπόθεση ενώσεων του αζώτου που εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα ως NO_x και NH_3 μπορεί να προκαλέσει ευτροφισμό, δηλαδή υπερπροσφορά θρεπτικών ουσιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο οι ενώσεις θείου όσο και οι ενώσεις αζώτου έχουν οξινιστικές επιπτώσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι τόσο ο ευτροφισμός όσο και η οξίνιση μπορεί να επηρεάσουν τα χερσαία και τα υδάτινα οικοσυστήματα και να επιφέρουν αλλαγές στη βιοποικιλότητα και εισβολή νέων ειδών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η οξίνιση μπορεί επίσης να προκαλέσει αύξηση της κινητοποίησης τοξικών μετάλλων στα ύδατα ή στα εδάφη, στοιχείο που αυξάνει τον κίνδυνο μεταφοράς τους στην τροφική αλυσίδα·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα υψηλά επίπεδα O_3 καταστρέφουν τα φυτικά κύτταρα, προκαλώντας προβλήματα στην αναπαραγωγή και την ανάπτυξη των φυτών και μειώνουν έτσι τη γεωργική σοδειά, την ανάπτυξη των δασών και τη βιοποικιλότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες και η αύξηση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) και άλλων ρύπων, όπως το αντιδραστικό άζωτο, τροποποιούν τις αποκρίσεις της βλάστησης στο O_3 · λαμβάνοντας υπόψη ότι

¹ Eurostat, *Air pollution statistics – emission inventories* (Στατιστικές για την ατμοσφαιρική ρύπανση — απογραφές εκπομπών), Eurostat, Λουξεμβούργο, 2020, www.ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Air_pollution_statistics_-_emission_inventories&oldid=403107

² COM(2021)0003.

αυτοί οι τροποποιητές επηρεάζουν την ποσότητα O_3 που απορροφούν τα φύλλα, αλλάζοντας έτσι το μέγεθος των επιπτώσεων στην ανάπτυξη των φυτών, τη συγκομιδή και στις υπηρεσίες οικοσυστήματος¹.

- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τοξικοί μεταλλικοί ρύποι, όπως ο μόλυβδος (Pb), ο υδράργυρος (Hg) και το κάδμιο (Cd), μπορούν να έχουν επιπτώσεις στα φυτά και τα ζώα, συμπληρωματικά από αυτές που έχουν στους ανθρώπους, και ότι, αν και οι συγκεντρώσεις τους στην ατμόσφαιρα μπορεί να είναι χαμηλές, εξακολουθούν να συμβάλουν στην εναπόθεση και την αύξηση των τοξικών μετάλλων στα εδάφη, στα ιζήματα και στους οργανισμούς· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα τοξικά μέταλλα και οι επίμονες οργανικές ενώσεις, πέραν της τοξικότητάς τους για το περιβάλλον, τείνουν επίσης να βιοσυσσωρεύονται στα ζώα και στα φυτά και να βιομεγεθύνονται, το οποίο σημαίνει ότι οι συγκεντρώσεις στους ιστούς των οργανισμών αυξάνονται μαζί με το επίπεδο στην αλυσίδα τροφίμων·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι έχει σημειωθεί σημαντική μείωση όλων των ατμοσφαιρικών ρύπων στις οδικές μεταφορές, παρά την αύξηση των επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών σε σύγκριση με το 1990· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οδικές μεταφορές εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή εκπομπών NO_x (αντιπροσωπεύοντας το 39 % των συνολικών εκπομπών NO_x στην ΕΕ) και τη δεύτερη πηγή εκπομπών αιθάλης (26 %) και μολύβδου (16 %) στην ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι αποτελούν τη βασική πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις αστικές περιοχές εξαιτίας των εκπομπών από οχήματα (εκπομπές που συνδέονται με τις εξατμίσεις των οχημάτων), καθώς και από τη φθορά των φρένων και των ελαστικών (εκπομπές που δεν συνδέονται με τις εξατμίσεις των οχημάτων)· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ντιζελοκίνητα οχήματα ευθύνονται για ποσοστό περίπου 75 % του συνολικού κόστους της ατμοσφαιρικής ρύπανσης που συνδέεται με τις οδικές μεταφορές στην Ευρώπη².
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γεωργία είναι η τρίτη μεγαλύτερη πηγή πρωτογενών εκπομπών PM_{10} στην ΕΕ, όπως τονίζει ο ΕΟΠ· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπομπές NH_3 από τη γεωργία προκαλούν επεισόδια υψηλής συγκέντρωσης PM σε ολόκληρη την Ευρώπη κάθε άνοιξη, καθώς και βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες αρνητικές επιπτώσεις για την υγεία³· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εκπομπές μεθανίου από τη γεωργία αποτελούν σημαντική πρόδρομη ουσία του τροποσφαιρικού όζοντος, το οποίο έχει δυσμενείς επιπτώσεις για την ανθρώπινη υγεία·

¹ Περιφερειακό Γραφείο της ΠΟΥ για την Ευρώπη στην Κοπεγχάγη, «Air Quality Guidelines for Europe» (Κατευθυντήριες γραμμές για την ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη), *European Series*, Τόμος 2, Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, Γενεύη, 2000.

² Έκθεση 09/2020 του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΟΠ), της 23ης Νοεμβρίου 2020, με τίτλο «Air Quality in Europe — 2020 report» (Ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη — Έκθεση 2020).

³ Αξιολόγηση δεικτών του ΕΟΠ, της 23ης Φεβρουαρίου 2018, με τίτλο «Emissions of primary $PM_{2.5}$ and PM_{10} particulate matter» (Εκπομπές πρωτογενών σωματιδίων $PM_{2.5}$ και αιωρούμενων σωματιδίων PM_{10})

- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας παραγωγής και διανομής ενέργειας ευθύνεται για πάνω από το ήμισυ των εκπομπών SOx¹ και ένα πέμπτο των εκπομπών NOx² στις 33 χώρες μέλη του ΕΟΠ·
- Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι μονάδες άνθρακα και λιγνίτη συμβάλλουν σε σημαντικό στις εκπομπές υδραργύρου και ότι το 62 % των εκπομπών υδραργύρου από τη βιομηχανία της ΕΕ προέρχεται από μονάδες παραγωγής ενέργειας με καύση άνθρακα³. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο υδράργυρος είναι επικίνδυνη νευροτοξίνη που βλάπτει το νευρικό σύστημα ακόμα και σε σχετικά χαμηλά επίπεδα έκθεσης·
- ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2005 στις θάλασσες που περιβάλλουν την Ευρώπη (τη Βαλτική, τη Βόρεια Θάλασσα, το βορειοανατολικό τμήμα του Ατλαντικού, τη Μεσόγειο και τον Εύξεινο Πόντο), οι εκπομπές διοξειδίου του θείου (SO₂) από τη διεθνή ναυτιλία εκτιμήθηκαν σε 1,7 εκατομμύρια τόνους ετησίως, οι εκπομπές διοξειδίου του NO₂ σε 2,8 εκατομμύρια τόνους, και τα PM_{2,5} σε 195 000 τόνους⁴. λαμβάνοντας υπόψη ότι από επιστημονική έρευνα που διενεργήθηκε κατ' εντολή της Επιτροπής διαπιστώθηκε ότι χωρίς ανάληψη περαιτέρω δράσης, οι θαλάσσιες εκπομπές NOx είναι πολύ πιθανό να φτάσουν στα ίδια επίπεδα με τις χερσαίες εκπομπές NOx εντός μιας δεκαετίας⁵.
- ΚΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά το γεγονός ότι το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την ποιότητα του εξωτερικού αέρα είναι καλά διαρθρωμένο, η νομοθεσία της ΕΕ που καλύπτει την ποιότητα του αέρα εσωτερικών χώρων είναι κατακερματισμένη· λαμβάνοντας υπόψη ότι ενδέχεται να χρειάζεται μια περισσότερο ολιστική προσέγγιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από την πολιτική της ΕΕ, η οποία θα εγγυάται ότι η νομοθεσία για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα, την υγεία και ασφάλεια στην εργασία, τις χημικές ουσίες και τα κτίρια είναι πλήρως συνεκτική και αμοιβαία

¹ ΕΟΠ, Απεικόνιση δεδομένων, της 18ης Ιουνίου 2015, με τίτλο «Sector share of sulphur oxides emissions» (Τομεακό μερίδιο εκπομπών οξειδίων του θείου): https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-sulphur-oxides-emissions#tab-chart_1

² ΕΟΠ, Απεικόνιση δεδομένων, της 18ης Ιουνίου 2015, με τίτλο «Sector share of sulphur oxides emissions» (Τομεακό μερίδιο εκπομπών οξειδίων του αζώτου): https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/sector-share-of-nitrogen-oxides-emissions#tab-chart_1

³ Έκθεση του ΕΟΠ, της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, με τίτλο «'Mercury in Europe's environment. A priority for European and global action» (Ο υδράργυρος στο περιβάλλον της Ευρώπης. Προτεραιότητα για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια δράση).

⁴ Campling, P. et al., *Specific evaluation of emissions from shipping including assessment for the establishment of possible new emission control areas in European Seas* (Ειδική αξιολόγηση των εκπομπών από τη ναυτιλία, συμπεριλαμβανομένης της καθιέρωσης πιθανών νέων περιοχών ελέγχου στις ευρωπαϊκές θάλασσες), Flemish Institute for Technological Research NV, Mol, 2013.

⁵ Cofala, J. et al., *The potential for cost-effective air emission reductions from international shipping through designation of further Emission Control Areas in EU waters with focus on the Mediterranean Sea* (Δυνατότητες για οικονομικά αποδοτική μείωση των εκπομπών στον αέρα από τη διεθνή ναυτιλία μέσω καθορισμού περαιτέρω περιοχών ελέγχου των εκπομπών στα ύδατα της ΕΕ με ειδική εστίαση στη Μεσόγειο Θάλασσα), International Institute for Applied Systems Analysis, Λουξεμβούργο, 2018.

ενισχυόμενη, ιδίως προκειμένου να εγγυάται την ασφάλεια των εργαζομένων και του ευρύτερου κοινού από επικίνδυνες ουσίες σε καταναλωτικά προϊόντα·

- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 13 από τις 18 εν εξελίξει διαδικασίες επί παραβάσει κατά 18 κρατών μελών κινήθηκαν λόγω εκπομπών PM_{10} πάνω από τις οριακές τιμές της ΕΕ, 11 λόγω εκπομπών NO_2 και μία λόγω των εκπομπών SO_2 , ενώ εκκρεμούν έξι επιπλέον διαδικασίες επί παραβάσει λόγω μη εφαρμογής των απαιτήσεων παρακολούθησης· λαμβάνοντας υπόψη ότι θα έπρεπε να είχε υπάρξει συμμόρφωση με τις οριακές τιμές PM_{10} και SO_2 από το 2005·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι για το 2019, 17 κράτη μέλη ανέφεραν υπερβάσεις των προτύπων της ΕΕ σχετικά με την ποιότητα του αέρα που αφορούσαν το NO_2 , 14 κράτη μέλη ανέφεραν υπερβάσεις των PM_{10} , 4 ανέφεραν υπερβάσεις των $PM_{2.5}$ και 1 του SO_2 ·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί να δοθεί περισσότερη υποστήριξη (τεχνολογική, υλικοτεχνική και οικονομική στήριξη και κατευθυντήριες γραμμές) για να βελτιωθεί η εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πρόσφατη απόφαση τοπικού δικαστηρίου ορίστηκε ότι η κυβέρνηση της περιφέρειας των Βρυξελλών, όπου έχουν την έδρα τους τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, υποχρεούται διά νόμου να εγκαταστήσει εντός έξι μηνών συστήματα μέτρησης της ποιότητας του αέρα στους πλέον πολυσύχναστους δρόμους, όπως η «Rue de la Loi», τα οποία θα μετρούν τη συγκέντρωση διοξειδίου NO_2 , χονδρόκοκκων σωματιδίων (PM_{10}) και λεπτών σωματιδίων ($PM_{2.5}$)·
- ΚΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ΕΕ θεωρεί ότι οι δημόσιες δράσεις για την προώθηση της καλής ποιότητας του αέρα είναι ανεπαρκείς, και ότι άνω του 70 % του πληθυσμού της ΕΕ αναμένει από την ΕΕ να προτείνει πρόσθετα μέτρα¹· λαμβάνοντας υπόψη ότι η βελτίωση της ποιότητας του αέρα συνδέεται επίσης με αλλαγές στη νοοτροπία της κοινωνίας, οι οποίες δεν μπορούν να επιτευχθούν εύκολα μέσω νομικών αλλαγών, αλλά μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη των πολιτικών για καθαρό αέρα·

Ένα μερικό αποτελεσματικό εργαλείο που χρήζει βελτίωσης

1. αναγνωρίζει ότι οι τρεις πυλώνες της πολιτικής της ΕΕ για καθαρό αέρα έχουν επιτύχει να οδηγήσουν σε πτωτική τάση των εκπομπών και των συγκεντρώσεων των περισσότερων ατμοσφαιρικών ρύπων στην Ευρώπη· επισημαίνει ότι, ενώ οι οδηγίες ΑΑQ υπήρξαν αποτελεσματικές όσον αφορά τον καθορισμό κοινών προτύπων της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα και τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την ποιότητα του αέρα, ήταν εν μέρει μόνο αποτελεσματικές όσον αφορά τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και τον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων της στην υγεία, την ποιότητα ζωής και το περιβάλλον· εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι μεγάλος αριθμός κρατών μελών εξακολουθούν να μην συμμορφώνονται με τα ισχύοντα πρότυπα ποιότητας του αέρα και δεν έχουν λάβει επαρκή μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και τη διατήρηση των υπερβάσεων στο ελάχιστο, ακόμα και μετά την έναρξη διαδικασιών επί παραβάσει από την Επιτροπή και την έκδοση δικαστικών αποφάσεων με τις οποίες απαιτείται συμμόρφωση με τις οδηγίες ΑΑQ·

¹ SWD(2019)0427.

2. επισημαίνει ότι στο μεγαλύτερο μέρος της ευρωπαϊκής επικράτειας υπήρξε αύξηση στον αριθμό των παθολογικών καταστάσεων που συνδέονται με την ατμοσφαιρική ρύπανση, όπως άσθμα, νευροτοξικές νόσοι και νόσοι που προκαλούνται από ενδοκρινικούς διαταράκτες, στοιχείο που δικαιολογεί όχι μόνο την πλήρη εφαρμογή της ευρωπαϊκής νομοθεσίας αλλά και την κίνηση ταχείων και αποτελεσματικών διαδικασιών επί παραβάσει από την Επιτροπή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης από τα κράτη μέλη·
3. αναγνωρίζει το γεγονός ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση δεν γνωρίζει σύνορα και ότι υπάρχει σημαντική ανταλλαγή ατμοσφαιρικών ρύπων μεταξύ κρατών μελών καθώς και μεταξύ χωρών της ΕΕ και τρίτων χωρών, όπως επισημαίνεται στη δεύτερη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα· επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να αναλάβουν δράση για τις πηγές εκπομπών εκτός της επικράτειάς τους· ενθαρρύνει την Επιτροπή να λάβει υπόψη τη σύνθετη φύση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης (π.χ. τη διαμόρφωση δευτερογενών σωματιδίων, τη μεταφορά της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε επίπεδο ΕΕ και παγκόσμιο επίπεδο) κατά τον σχεδιασμό μιας νέας πολιτικής για την ποιότητα του αέρα προκειμένου να διασφαλισθεί μια ολοκληρωμένη και ολιστική προσέγγιση·
4. σημειώνει ότι οι οδηγίες AAQ βασίζονται σε πρότυπα ποιότητας του αέρα που είναι πλέον 15 έως 20 ετών και ότι ορισμένα από αυτά είναι πολύ χαμηλότερα από τις τρέχουσες κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ και τα εκτιμώμενα επίπεδα αναφοράς βάσει αυξημένου ισόβιου κινδύνου εμφάνισης καρκίνου, καθώς και τα επίπεδα που προτείνονται από τα τελευταία επιστημονικά στοιχεία σχετικά με τις περιβάλλον επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον· επικροτεί τη δέσμευση που αναλήφθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για την αναθεώρηση των προτύπων ποιότητας του αέρα και καλεί την Επιτροπή να προβεί σε ευθυγράμμιση των τιμών των PM₁₀, PM_{2.5}, SO₂ και O₃ με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ και σε ευθυγράμμιση των τιμών του βενζολίου (C₆H₆) και του βενζο[α]πυρενίου (BaP) με τα επίπεδα αναφοράς της ΠΟΥ μέσω νομοθετικών αλλαγών στις οδηγίες AAQ μετά την ολοκλήρωση πλήρους εκτίμησης επιπτώσεων όσον αφορά τις πτυχές που σχετίζονται με την υγεία, το περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία· επιμένει σχετικά με το γεγονός ότι οι κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ τελούν επί του παρόντος υπό αναθεώρηση και ότι επίκειται η δημοσίευσή τους· επισημαίνει την ανάγκη να επικαιροποιηθούν τα πρότυπα της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα μόλις καταστούν διαθέσιμες οι νέες κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ και να συμπεριληφθεί υποχρέωση για περιοδική επανεξέταση των προτύπων με βάση τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά και τεχνικά στοιχεία, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν με τις τακτικά επικαιροποιούμενες κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ· καλεί την Επιτροπή να λάβει επίσης υπόψη τα πιο πρόσφατα κρίσιμα φορτία για την προστασία των οικοσυστημάτων που καθορίστηκαν από τη σύμβαση σχετικά με τη διαμεθοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλη απόσταση·
5. τονίζει ότι, σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, και παρά τη μείωση των εκπομπών PM₁₀, το μεγαλύτερο μέρος του αστικού πληθυσμού στις ευρωπαϊκές χώρες που υποβλήθηκαν σε παρακολούθηση μεταξύ 2000 και 2015 εκτίθεται σε συγκεντρώσεις άνω της ετήσιας τιμής που συνιστάται από τις κατευθυντήριες γραμμές της ΠΟΥ· καλεί την Επιτροπή να προτείνει νομοθεσία όπου υπάρχουν νομικά κενά, εξετάζοντας παράλληλα τα συμπληρωματικά οφέλη για άλλες διαστάσεις της ρύπανσης, όπως για παράδειγμα η ηχορύπανση· ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει τις συνέπειες της ρύπανσης του αέρα εσωτερικών χώρων

και πιθανά νομοθετικά μέσα για όλες τις σημαντικές πηγές ρύπανσης του αέρα εσωτερικών χώρων·

6. συνιστά τα αναθεωρημένα πρότυπα ποιότητας του αέρα και οι απαιτήσεις παρακολούθησης να καλύπτουν, κατά περίπτωση, βάσει αξιολόγησης των πλέον πρόσφατων επιστημονικών στοιχείων, και άλλους ρύπους που δεν υπόκεινται σε ρύθμιση και που έχουν αποδεδειγμένες αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και το περιβάλλον στην ΕΕ, όπως τα πολύ λεπτά σωματίδια, η αιθάλη, ο υδράργυρος και η αμμωνία· υπογραμμίζει τη φιλοδοξία της ΕΕ να ηγηθεί της μετάβασης σε έναν υγιή πλανήτη και υπενθυμίζει ότι, προκειμένου να καταστεί παγκόσμιος ηγέτης, θα πρέπει να δώσει το παράδειγμα υιοθετώντας και επιβάλλοντας, μεταξύ άλλων, φιλόδοξα πρότυπα ποιότητας για όλους τους ατμοσφαιρικούς ρύπους·
7. επισημαίνει ότι η μεγάλη πλειονότητα των διαδικασιών επί παραβάσει που έχουν δρομολογηθεί από την Επιτροπή μέχρι στιγμής αφορά υπερβάσεις των οριακών τιμών, στοιχείο που καταδεικνύει ότι οι οριακές τιμές έχουν αποτελέσει τα στοιχεία εκείνα της οδηγίας ΑΑQ που συμβάλλουν περισσότερο στην επιβολή της· καλεί την Επιτροπή να προτείνει την αντικατάσταση των ισχυουσών τιμών-στόχων (O_3 , As, Cd, Ni και BaP) από οριακές τιμές· επισημαίνει το γεγονός ότι τα ετήσια πρότυπα αφήνουν απότομες αυξήσεις των συγκεντρώσεων ρύπων να περνούν απαρατήρητες, ιδίως στην περίπτωση των $PM_{2.5}$ ·
8. καλεί την Επιτροπή να καταρτίσει κατάλογο επιτήρησης ουσιών ή ενώσεων που προκαλούν ανησυχία στο κοινό ή στην επιστημονική κοινότητα για λόγους υγείας («κατάλογος επιτήρησης»), όπως τα μικροπλαστικά, προκειμένου να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση των νέων γνώσεων σχετικά με τη σημασία αυτών των αναδυόμενων ενώσεων και ουσιών για την ανθρώπινη υγεία, καθώς και των καταλληλότερων προσεγγίσεων και μεθοδολογιών παρακολούθησης·

Μέτρηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης

9. τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι η ποιότητα του αέρα μετράται από τα κράτη μέλη σε κατάλληλες τοποθεσίες και σε πηγές εκπομπών, προκειμένου να αποφεύγεται η υποτίμηση ή υπερεκτίμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και να αποκομίζονται αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα· καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τα δίκτυα παρακολούθησής τους, να ενισχύσουν τις γνώσεις σχετικά με τα επίπεδα των ρύπων που υπάρχουν στην επικράτειά τους και να αξιολογήσουν το επίπεδο του δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα με σκοπό τον εντοπισμό χρόνιων και περιστασιακών καταστάσεων ατμοσφαιρικής ρύπανσης, και να ενεργήσουν για την επίλυσή τους· καλεί την Επιτροπή να επιβάλει τις σχετικές υποχρεώσεις της οδηγίας και να διασφαλίσει ότι τα σημεία δειγματοληψίας είναι συγκρίσιμα και αντιπροσωπευτικά για μια συγκεκριμένη περιοχή, μεταξύ άλλων μέσω της παροχής άμεσης στήριξης στα κράτη μέλη για τη δημιουργία μείγματος σταθερών σημείων παρακολούθησης και την εφαρμογή μοντέλων, που θα συνοδεύονται προαιρετικά από σημεία παθητικής δειγματοληψίας προκειμένου να διασφαλίζονται τα αντιπροσωπευτικά αποτελέσματα και να αποφεύγονται οι συστηματικές ελλείψεις, καθώς και μέσω της κατάρτισης και της πρόσληψης εμπειρογνομώνων, και της διασφάλισης μεγαλύτερης ακρίβειας στην επιθεώρηση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση, και της δημιουργίας πλατφόρμας για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών· τονίζει την ανάγκη κατάρτισης νέων εμπειρογνομώνων σε συνεχή βάση, συμπεριλαμβανομένης της επανακατάρτισης των ατόμων που έχουν εργαστεί σε

άλλους τομείς και επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν στον τομέα αυτό, καθώς και των νέων ανέργων· τονίζει ότι το γεγονός ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τα σημεία παρακολούθησης από τα οποία θα κοινοποιούν δεδομένα στον ΕΟΠ μπορεί επίσης να οδηγήσει σε ενδεχόμενη υποτίμηση των συγκεντρώσεων ατμοσφαιρικών ρύπων·

10. αναγνωρίζει το γεγονός ότι τα κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα βάσει κοινών κριτηρίων που ορίζονται στις οδηγίες ΑΑQ, με περισσότερους από 4 000 σταθμούς παρακολούθησης και 16 000 σημεία δειγματοληψίας· επισημαίνει ότι οι διατάξεις σχετικά με τον τόπο εγκατάστασης περιλαμβάνουν πολλαπλά κριτήρια και παρέχουν έναν βαθμό ευελιξίας που μπορεί να δυσχεράνει την επαλήθευση, που συχνά δημιουργεί καταστάσεις στις οποίες τα δίκτυα παρακολούθησης στις πόλεις δεν παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα σημεία, όπου παρατηρούνται οι υψηλότερες συγκεντρώσεις ατμοσφαιρικών ρύπων, με κίνδυνο να περνούν απαρατήρητες οι υπερβάσεις των οριακών τιμών· ζητεί από την Επιτροπή να παράσχει άμεση καθοδήγηση στα κράτη μέλη, μέσω εκτελεστικής πράξης σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγίας 2008/50/ΕΚ, σχετικά με τον τρόπο θέσπισης των δικτύων παρακολούθησής τους· καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο των προτάσεων για αναθεωρημένες οδηγίες ΑΑQ, να αναθεωρήσει και να θεσπίσει νέους υποχρεωτικούς κανόνες για τον εντοπισμό σταθμών παρακολούθησης και σημείων δειγματοληψίας, όπως η δυνατότητα της Επιτροπής να απαιτεί την τοποθέτηση πρόσθετων σημείων παρακολούθησης όπου είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση καλύτερης μέτρησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης ή τον καθορισμό ελάχιστου αριθμού σταθμών μέτρησης ανά τύπο πηγής εκπομπών (μεταφορές, βιομηχανία, γεωργία ή κατοικίες)·
11. θεωρεί ότι ένα αποτελεσματικότερο δίκτυο παρακολούθησης της ποιότητας του αέρα πρέπει να μπορεί επίσης να μετρά τον αντίκτυπο βασικών πηγών ρύπανσης στα πρότυπα ποιότητας του αέρα σε γειτονικούς οικισμούς και προστατευόμενα οικοσυστήματα και να παρέχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το εύρος των ρύπων που αξιολογούνται·
12. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει μέτρα για τη στήριξη των κρατών μελών ώστε να επενδύσουν στην ενίσχυση των δικτύων παρακολούθησης, στην κατασκευή σταθμών παρακολούθησης και στην κατάρτιση και πρόσληψη εμπειρογνομόνων και αναλυτών, και για την προώθηση μεγαλύτερης αυστηρότητας στην επιβολή, τον έλεγχο και παρακολούθηση·
13. συνιστά την καθιέρωση συνδυασμού σταθερής παρακολούθησης και μοντελοποίησης που θα συνοδεύεται προαιρετικά από παθητική δειγματοληψία, διότι η υψηλή μεταβλητότητα των ατμοσφαιρικών ρύπων είναι δύσκολο να γίνει κατανοητή με σταθερά σημεία παρακολούθησης· τονίζει ότι η μοντελοποίηση της ποιότητας του αέρα μπορεί να συμπληρώσει τη δειγματοληψία· επισημαίνει, ως εκ τούτου, ότι οι οδηγίες ΑΑQ θα πρέπει να ενσωματώνουν σαφέστερα τη μοντελοποίηση της ποιότητας του αέρα (με κατάλληλη χωρική ανάλυση) στη διαδικασία αξιολόγησης της ποιότητας του αέρα· υπογραμμίζει τη σημασία των δεδομένων σε πραγματικό χρόνο όσον αφορά την ποιότητα του αέρα· επισημαίνει ότι η Επιτροπή θα πρέπει πάντα να λαμβάνει υπόψη τα πλέον πρόσφατα τεχνικά συστήματα μετρήσεων, κανόνες και πρότυπα·
14. τονίζει ότι αν και οι οδηγίες ΑΑQ περιλαμβάνουν ορισμένες διατάξεις για τη μείωση των εκπομπών σε περιοχές όπου οι άνθρωποι υποφέρουν περισσότερο από την ατμοσφαιρική ρύπανση ή όπου οι συγκεντρώσεις είναι υψηλότερες, απαιτείται

περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με την αναγωγή σε μακροκλίμακα των σημείων δειγματοληψίας από την Επιτροπή προκειμένου να ενισχυθεί η εφαρμογή αυτών των ειδικών διατάξεων· σημειώνει ότι οι λιγότερο ευημερούσες κοινωνικοοικονομικές ομάδες είναι περισσότερο εκτεθειμένες στην ατμοσφαιρική ρύπανση, επειδή είναι πιθανότερο να ζουν κοντά σε πηγές σοβαρής ρύπανσης, τόσο σε εξωτερικούς χώρους, όπως η κυκλοφορία και οι βιομηχανικές περιοχές, όσο και σε εσωτερικούς χώρους, όπως η καύση στερεών καυσίμων χαμηλής ποιότητας για οικιακή θέρμανση· υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, την ανάγκη να αντικατοπτρίζεται κατάλληλα και καλύτερα η έκθεση του ανθρώπου στην ατμοσφαιρική ρύπανση στη νομοθεσία της ΕΕ, και ζητεί από την Επιτροπή να συμπεριλάβει νέους δείκτες στους πίνακες ποιότητας του αέρα, όπως η πυκνότητα του πληθυσμού γύρω από τους σταθμούς παρακολούθησης και τα σημεία δειγματοληψίας, προκειμένου να θεσπιστούν κριτήρια για την «έκθεση του γενικού πληθυσμού» και διατάξεις σχετικά με την αντιπροσωπευτικότητα των σημείων παρακολούθησης, καθώς και να προβεί σε ανταλλαγή των βέλτιστων υφιστάμενων πρακτικών εν προκειμένω, όπως ο καθορισμός τομέων προτεραιότητας για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα· τονίζει, ωστόσο, ότι αυτά τα νέα κριτήρια θα πρέπει να συμπληρώνουν και όχι να υποκαθιστούν τις οριακές τιμές, οι οποίες έχει αποδειχτεί ότι αποτελούν τα πρότυπα που μπορούν να επιβληθούν καλύτερα μέχρι στιγμής, και ότι σε ολόκληρη την Ευρώπη πρέπει να ισχύουν τα ίδια πρότυπα ποιότητας του αέρα·

Διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19

15. επισημαίνει ότι η πανδημία COVID-19 αποτελεί παράδειγμα των άρρηκτων συνδέσεων μεταξύ της ανθρώπινης υγείας και της υγείας των οικοσυστημάτων· τονίζει την ανάγκη να συμπεριληφθούν τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19 σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση κατά τον σχεδιασμό νέων πολιτικών·
16. σημειώνει ότι τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας για τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας οδήγησαν σε δραστική προσωρινή μείωση της κυκλοφορίας και της βιομηχανικής δραστηριότητας και, κατά συνέπεια, επέφεραν άνευ προηγουμένου μείωση των εκπομπών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε ολόκληρη την ήπειρο, με συγκεντρώσεις ρύπων πολύ κάτω από τα νόμιμα όρια και τις συστάσεις της ΠΟΥ, γεγονός που καταδεικνύει σαφώς τον αντίκτυπο των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον· προτείνει να αναλυθούν όλα τα μέτρα ώστε να γίνουν κατανοητός ο αντίκτυπός τους και σημειώνει με λύπη ότι η συνεχής, μακροχρόνια έκθεση στην ατμοσφαιρική ρύπανση μπορεί να επιδεινώσει τον αντίκτυπο των ιών του αναπνευστικού συστήματος, όπως η COVID-19· εκφράζει την ανησυχία του για τον κίνδυνο επιστροφής της ρύπανσης στα προηγούμενα επίπεδα ή, ακόμα χειρότερα, σε ακόμα υψηλότερα επίπεδα και προειδοποιεί κατά της αναβολής ή της ακύρωσης των μέτρων σε τοπικό επίπεδο που αποσκοπούν στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης· επισημαίνει το γεγονός ότι η μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε βάθος χρόνου θα είχε σημαντικά οφέλη για την ανθρώπινη υγεία, καθώς και για τη γεωργία και τα φυσικά οικοσυστήματα· υπογραμμίζει, συνεπώς, ότι η καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο του σχεδίου ανάκαμψης της ΕΕ και ότι οι υποχρεωτικές απαιτήσεις της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα και η αποτελεσματική επιβολή τους είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της υγείας των πολιτών και τη βελτίωση της ανθεκτικότητάς τους έναντι μελλοντικών απειλών κατά της υγείας· ζητεί από τα κράτη μέλη να εντείνουν τις φιλοδοξίες των πολιτικών τους για καθαρό αέρα, μεταξύ άλλων μέσω της στοχευμένης χρήσης της χρηματοδότησης από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της ΕΕ·

17. επισημαίνει ότι η κρίση COVID-19 κατέδειξε ότι η μείωση της κυκλοφορίας των μηχανοκίνητων οχημάτων και οι αλλαγές στα πρότυπα κινητικότητας αποτελούν αποτελεσματικό εργαλείο για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στις πόλεις· θεωρεί, συνεπώς, ότι θα πρέπει να προαχθούν καλές πρακτικές, όπως οι αγορές σε κοντινή απόσταση από την κατοικία, η εθελοντική τηλεργασία, η ηλεκτρονική διοίκηση ή η εργασία με κλιμακωτό ωράριο·

Πρώθηση επιτυχημένων τοπικών πολιτικών για την ποιότητα του αέρα

18. επισημαίνει το γεγονός ότι σαφείς τάσεις μείωσης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης μπορούν να παρατηρηθούν κυρίως όταν οι πολιτικές εφαρμόζονται συνδυαστικά και, ως εκ τούτου, μια συνεκτική προσέγγιση σε ολόκληρη την ΕΕ όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των τοπικών πολιτικών έχει θεμελιώδη σημασία για την επιτυχία τους· υπογραμμίζει ότι η επίτευξη συνοχής των πολιτικών απαιτεί επίσης συνεργασία μεταξύ των διαφόρων αρχών, και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενά με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές στο πλαίσιο αυτό· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συνεκτικές και μακροπρόθεσμες στρατηγικές για καθαρότερο αέρα· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει νέες νομικές διατάξεις στις οδηγίες ΑΑQ με σκοπό την πρόληψη της αντιστροφής τοπικών πολιτικών και μέτρων που έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικά για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα χωρίς εις βάθος ανάλυση ή αξιολόγηση·
19. εκφράζει την ικανοποίησή του για τον έλεγχο καταλληλότητας των οδηγιών ΑΑQ που δημοσίευσε η Επιτροπή το 2019· καλεί την Επιτροπή να διερευνήσει μέσα για ταχεία και αποτελεσματικότερη συνεργασία με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, προκειμένου να προωθηθεί η συμμόρφωση με τη νομοθεσία για την ποιότητα του αέρα, μεταξύ άλλων μέσω χρηματοδότησης από την ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να παράσχει τεχνική βοήθεια και εμπειρογνομοσύνη στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην επιβολή και την υλοποίηση της νομοθεσίας για την ποιότητα του αέρα·
20. ενθαρρύνει τα κράτη μέλη και τις τοπικές και περιφερειακές αρχές να καταρτίσουν και να εφαρμόσουν στρατηγικά και τεκμηριωμένα σχέδια βιώσιμης αστικής κινητικότητας, με σκοπό τον συντονισμένο σχεδιασμό πολιτικών, κινήτρων και επιδοτήσεων, τα οποία στοχεύουν στους διάφορους τομείς και τρόπους μεταφοράς, και επενδύσεις σε βιώσιμες και προσβάσιμες δημόσιες μεταφορές, μέτρα για την ανανέωση του υφιστάμενου στόλου οχημάτων, επενδύσεις σε τεχνολογίες που σχετίζονται με καθαρούς τρόπους μεταφοράς και με την κινητικότητα ως υπηρεσία, όπως και για υποδομές για ενεργή και κοινή κινητικότητα χαμηλών εκπομπών, ζώνες χαμηλών εκπομπών, προγράμματα φόρτισης οχημάτων και μέτρα που σχετίζονται με τη ζήτηση ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού και να ενταθούν οι επικοινωνιακές δραστηριότητες σχετικά με τον ρόλο της ΕΕ στην αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης·
21. τονίζει την ανάγκη οι πόλεις να είναι υγιέστερες και να εφαρμόσουν ουσιαστικές μειώσεις στα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης· καλεί τις τοπικές αρχές να καταρτίσουν βιώσιμα αστικά σχέδια, συμπεριλαμβανομένων μέτρων όπως η δημιουργία χώρων πρασίνου, πεζόδρομων και απαλλαγμένων από αυτοκίνητα περιοχών στα αστικά κέντρα, και να ενθαρρύνουν το περπάτημα και την ποδηλασία, τη χρήση προσβάσιμων δημόσιων συγκοινωνιών, και κοινών και βιώσιμων λύσεων κινητικότητας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνύπαρξη με τις μηχανοκίνητες μεταφορές· επισημαίνει ότι τα φαρδιά, καλά συντηρημένα και χωρίς εμπόδια

πεζοδρόμια και οι ποδηλατόδρομοι, κυρίως σε κεντρικές οδούς και με ένταξη στα υφιστάμενα οδικά δίκτυα, αλλά και με ασφαλή διαχωρισμό από τις λωρίδες της οδικής κυκλοφορίας, μπορούν να παράσχουν κίνητρα και ενεργούς κινητικότητας, όπως η ποδηλασία και το περπάτημα· ζητεί από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές να εγκρίνουν αντίστοιχες φιλόδοξες πολιτικές και μέτρα· θεωρεί ότι οι «πόλεις των 15 λεπτών», στις οποίες οι κατοικίες, οι τόποι εργασίας, οι δημόσιες υπηρεσίες και τα καταστήματα είναι προσβάσιμα εντός 15 λεπτών με τα πόδια ή με τα δημόσια μέσα μεταφοράς, θα πρέπει να αποτελέσουν τη βάση του μακροπρόθεσμου αστικού σχεδιασμού· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει ετήσιο βραβείο για τις πόλεις ή τις περιφέρειες που έχουν λάβει τα καλύτερα μέτρα με ορατά και απτά αποτελέσματα όσον αφορά τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι τοπικές και εθνικές αρχές να καταστούν πιο ενεργές και αποτελεσματικές και να προωθηθούν αυτά τα μέτρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο·

22. τονίζει ότι η πρόσφατη στρατηγική βιώσιμης και έξυπνης κινητικότητας της Επιτροπής στηρίζει την αύξηση του μεριδίου των συλλογικών μεταφορών, της πεζοπορίας και της ποδηλασίας, καθώς και της αυτοματοποιημένης, διασυνδεδεμένης και πολυτροπικής κινητικότητας, προκειμένου να μειωθεί σημαντικά η ρύπανση και η συμφόρηση από τις μεταφορές, ιδίως στις πόλεις, και να βελτιωθεί η υγεία και η ευεξία των πολιτών·
23. ζητεί την υλοποίηση των κατάλληλων επενδύσεων σε εκτενείς ποδηλατικές υποδομές, ιδίως σε αστικές περιοχές, προκειμένου να διασφαλιστεί η ασφάλεια όλων των ευάλωτων χρηστών του οδικού δικτύου και να αυξηθεί η ελκυστικότητα της ποδηλασίας ως αποτελεσματικού και υγιεινού τρόπου μετακίνησης· τονίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η ομαλή διατροπικότητα μεταξύ των σιδηροδρόμων και της ποδηλασίας, προκειμένου να επιτυγχάνονται βιώσιμες μετακινήσεις μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών· ενθαρρύνει την επέκταση του δικτύου EuroVelo στο πλαίσιο αυτό·
24. υπενθυμίζει ότι οι δημόσιες συγκοινωνίες, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, χαρακτηρίζονται συχνά από έλλειψη ελκυστικότητας, ενώ είναι επίσης αραιές και πολύ ακριβές·

Ο αντίκτυπος των πολιτικών της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα

25. εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για μηδενική ρύπανση· υπενθυμίζει τη στενή σχέση μεταξύ της διατήρησης της φύσης και της ποιότητας του αέρα, και τονίζει ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση αποτελεί βάρος που απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση, καθώς έχει αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή του εδάφους και των υδάτων μέσω του ευτροφισμού και της οξίνισης· προειδοποιεί ότι οποιαδήποτε νέα μέτρα θα είναι άνευ αξίας εάν η ποιότητα του αέρα δεν ιεραρχηθεί σωστά και δεν ενσωματωθεί σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία και τη νομοθεσία της ΕΕ για τις πηγές εκπομπών, όπως για το κλίμα, την ενέργεια, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, τη γεωργία και τη διαχείριση αποβλήτων, διασφαλίζοντας παράλληλα την έλλειψη αντιφάσεων και καλύτερες συνέργειες μεταξύ όλων των τομέων πολιτικής· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενότερα σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα, και να εξετάσουν όλες τις τεχνικές λύσεις για τη μείωση των εκπομπών με τεχνολογικά ουδέτερο τρόπο, προκειμένου να βοηθήσουν τις τοπικές αρχές να ξεκινήσουν μια φιλόδοξη, αλλά απαιτητική πορεία προς μηδενικές εκπομπές και καθαρότερο αέρα·

26. επισημαίνει την αυξανόμενη σύνδεση μεταξύ της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της κλιματικής αλλαγής, όπως προκύπτει από τις αυξανόμενες συγκεντρώσεις όζοντος που προκαλούνται από την αύξηση της θερμοκρασίας και τα συχνότερα κύματα καύσωνα· θεωρεί ότι μια ολιστική προσέγγιση για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι συμβατή με μια ανάλυση ανά περίπτωση των ειδικών χαρακτηριστικών του κάθε ρύπου, για παράδειγμα του όζοντος, ενός άχρωμου και δύσοσμου αερίου, που δεν αποτελεί πρωτεύοντα ρύπο και του οποίου η πρόληψη απαιτεί μέτρα για τη μείωση των πρόδρομων ουσιών (NOx και ΠΟΕ) σε μακροπρόθεσμη βάση·
27. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα του συνόλου της νομοθεσίας για τις εκπομπές και να την ενισχύσουν, διασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματική εφαρμογή της· υπογραμμίζει ότι η μείωση των εκπομπών στην πηγή είναι ο μόνος αποτελεσματικός τρόπος για να εξασφαλιστεί καθαρός αέρας· προειδοποιεί ότι τα περισσότερα κράτη μέλη δεν θα συμμορφωθούν με τις δεσμεύσεις τους για μείωση των εκπομπών για το 2020 και το 2030 δυνάμει της οδηγίας ΕΑΟΕ· τονίζει την ανάγκη λήψης αυστηρών μέτρων για τη μείωση των εκπομπών σε όλους τους τομείς, και ιδίως τις οδικές και θαλάσσιες μεταφορές, τις αεροπορικές μεταφορές, τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις, τα κτίρια, τη γεωργία και την παραγωγή ενέργειας· υπογραμμίζει την ανάγκη να ενσωματωθούν τα πρότυπα της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα και τις εκπομπές στην εμπορική πολιτική της, προκειμένου να αποτραπεί η μεταφορά εκπομπών εκτός της ΕΕ, κάτι που θα επιδεινώνει περαιτέρω τις επιπτώσεις της διασυνοριακής ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην ποιότητα του αέρα της ΕΕ· συνιστά να αφιερωθεί κατάλληλη χρηματοδοτική στήριξη από τα υφιστάμενα ταμεία της ΕΕ σε στόχους για καθαρό αέρα, προκειμένου να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη στις δράσεις τους·
28. καλεί την Επιτροπή να κινήσει ταχέως διαδικασίες επί παραβάσει για την επιβολή των δεσμεύσεων μείωσης των εκπομπών δυνάμει της οδηγίας ΕΑΟΕ· επισημαίνει ότι τα μέτρα της ΕΕ για τη μείωση των εκπομπών σε όλους τους τομείς πρέπει να χαράσσουν μια σαφή πορεία προς τις μηδενικές εκπομπές και τη μηδενική ρύπανση από αυτούς τους τομείς· ζητεί μια συνεκτική προσέγγιση πολιτικής όσον αφορά τη ρύθμιση των αερίων θερμοκηπίου και των ρυπογόνων εκπομπών·
29. εκφράζει τη λύπη του για τον μηχανισμό ευελιξίας που προτείνεται για το τμήμα 5 της οδηγίας ΕΑΟΕ στην έκθεση της Επιτροπής με τίτλο «Η δεύτερη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα»· επισημαίνει ότι το 2018 έντεκα κράτη μέλη ζήτησαν να αναπροσαρμοστούν τα ανώτατα όρια εκπομπών σε εθνικό επίπεδο· καλεί την Επιτροπή να περιορίσει στο ελάχιστο δυνατό την προσαρμογή της απογραφής των εκπομπών και να εξετάσει κατά πόσον τα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα για την αντιστάθμιση πιθανών απρόβλεπτων εκπομπών από συγκεκριμένους τομείς πριν αιτηθούν την προσαρμογή της απογραφής εκπομπών·
30. επισημαίνει ότι οι εκπομπές μεθανίου δεν ρυθμίζονται βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ για την ατμοσφαιρική ρύπανση και δεν ρυθμίζονται ειδικά στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για το κλίμα· επικροτεί τη «Στρατηγική της ΕΕ για μείωση των εκπομπών μεθανίου» που δημοσιεύτηκε πρόσφατα, και ενθαρρύνει την Επιτροπή να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στην ανάγκη για ελαχιστοποίηση των εκπομπών μεθανίου, κυρίως από τη γεωργία και τα απόβλητα·
31. σημειώνει με ανησυχία ότι ενώ οι εκπομπές των περισσότερων ατμοσφαιρικών ρύπων εξακολουθούν να εμφανίζουν πτωτική τάση σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι

εκπομπές αμμωνίας (NH₃), ιδίως από τον γεωργικό τομέα, συνεχίζουν να αυξάνονται, γεγονός το οποίο δυσχεραίνει την τήρηση των ορίων ατμοσφαιρικής ρύπανσης της ΕΕ από τα κράτη μέλη της· επισημαίνει ότι, στις αστικές περιοχές, οι εκπομπές αμμωνίας αντιπροσωπεύουν περίπου το 50 % των επιπτώσεων της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία, καθώς η αμμωνία αποτελεί βασική πρόδρομη ουσία για τα αιωρούμενα σωματίδια· καλεί τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τα εθνικά στρατηγικά σχέδια της κοινής γεωργικής πολιτικής (ΚΓΠ) ως ευκαιρία για την καταπολέμηση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τον γεωργικό τομέα· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξετάσουν επίσης επιλογές για τον περιορισμό των εκπομπών αυτών στο πλαίσιο της οδηγίας για τις βιομηχανικές εκπομπές¹ (ΟΒΕ)·

32. επισημαίνει ότι στόχος της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας είναι η μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ΕΕ και ότι με δεδομένη τη σημαντική συμβολή της βιομηχανίας στις συνολικές πιέσεις που ασκούνται στο περιβάλλον, πρέπει να συμβάλλει στον δέοντα βαθμό στην επίτευξη αυτού του ευρύτερου στόχου· εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με την πρακτική της κατασκευής νέων βιομηχανικών εγκαταστάσεων με τιμές λίγο κάτω από τα ανώτατα όρια της ΟΒΕ προκειμένου να μείνουν σκόπιμα εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας· επικροτεί εν προκειμένω την ανακοινωθείσα αναθεώρηση της ΟΒΕ με σκοπό την καλύτερη αντιμετώπιση της ρύπανσης από μεγάλες βιομηχανικές εγκαταστάσεις, την προώθηση βιομηχανικών δραστηριοτήτων με τον μικρότερο περιβαλλοντικό αντίκτυπο, και την πλήρη συμμόρφωση αυτών με τις πολιτικές της ΕΕ για το περιβάλλον, το κλίμα, την ενέργεια και την κυκλική οικονομία· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει την υποχρέωση των κρατών μελών να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με τη συμμόρφωση και τις άδειες·
33. θεωρεί εν προκειμένω ότι θα ήταν επωφελές να συμπεριληφθούν στην ΟΒΕ και άλλοι τομείς, να περιοριστούν οι εξαιρέσεις από την οδηγία στο ελάχιστο, να αναθεωρηθούν οι τρέχουσες βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες, να εγκριθεί μια συνεκτική προσέγγιση που θα προσανατολίζεται στο αποτέλεσμα για την προώθηση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων με τον μικρότερο αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον και να προστεθούν διατάξεις που προωθούν την επίτευξη προόδου στη φάση αδειοδότησης ή στη διαδικασία κατάρτισης εγγράφων αναφοράς για τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες·
34. ενθαρρύνει τις τοπικές αρχές να εφαρμόσουν, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των σχεδίων τους για την ποιότητα του αέρα (ΣΠΑ), ενημερωτικές εκστρατείες και προγράμματα παροχής κινήτρων για ανακαινίσεις κτιρίων και την αντικατάσταση παλαιών, αναποτελεσματικών και ρυπογόνων οικιακών συστημάτων θέρμανσης και ψύξης, τα οποία ευθύνονται για μεγάλο ποσοστό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από ουσίες επικίνδυνες για την υγεία· θεωρεί ότι η τηλεθέρμανση που βασίζεται σε βιώσιμες λύσεις μπορεί να αποτελέσει καλή εναλλακτική λύση για τις διάσπαρτες και εξαιρετικά αναποτελεσματικές μεμονωμένες πηγές θέρμανσης·
35. σημειώνει ότι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση στερεών καυσίμων θα αποτελεί τη βασική πηγή εκπομπών υδραργύρου στον αέρα της Ευρώπης στο άμεσο μέλλον· επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, τις δεσμεύσεις τουλάχιστον δέκα κρατών μελών

¹ Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) (ΕΕ L 334 της 17.12.2010, σ. 17).

της ΕΕ για τη σταδιακή κατάργηση του άνθρακα· καλεί και άλλα κράτη μέλη της ΕΕ να καταργήσουν σταδιακά τον άνθρακα ως πηγή ενέργειας έως το 2030 το αργότερο·

36. επισημαίνει ότι οι εκπομπές των περισσότερων ρύπων που σχετίζονται με τις μεταφορές έχουν μεν μειωθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν στην ΕΕ μέρη στα οποία τα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι πολύ υψηλά, ιδίως στις αστικές περιοχές, όπου σχεδόν ένας στους έξι κατοίκους εξακολουθεί να είναι εκτεθειμένος σε συγκεντρώσεις ατμοσφαιρικής ρύπανσης που υπερβαίνουν τα πρότυπα της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα για ορισμένους ρύπους· υπογραμμίζει ότι τα υπερβολικά επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τις μεταφορές αποτελούν ιδιαίτερο κίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων που ζουν σε αστικές περιοχές και κοντά σε συγκοινωνιακούς κόμβους·
37. υπενθυμίζει ότι οι οδικές μεταφορές αποτελούν τη βασική πηγή NO_x στην Ευρώπη· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει αυστηρά πρότυπα της ΕΕ για τις εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων από τα αυτοκίνητα (μελλοντικά πρότυπα Euro 7 για τα ελαφρά οχήματα και πρότυπα Euro VII για βαρέα οχήματα) με τεχνολογικά ουδέτερο τρόπο που δεν περιέχει διακρίσεις μεταξύ καυσίμων· υπογραμμίζει ότι οι νέες διαδικασίες δοκιμών για τα οχήματα θα πρέπει να αναθεωρηθούν προκειμένου να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής των ρυθμιζόμενων ρύπων που υποβάλλονται σε μέτρηση, να αυξηθεί η ακρίβεια και η αποτελεσματικότητά τους και να εξαλειφθούν τα νομοθετικά κενά, διασφαλίζοντας έτσι τη συμμόρφωση των προτύπων για τις εκπομπές υπό πραγματικές συνθήκες οδήγησης·
38. υπογραμμίζει ότι είναι ζωτικής σημασίας να δοθούν κίνητρα στην αγορά οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών και να εκδοθούν στα κράτη μέλη κατευθυντήριες συστάσεις για να ενθαρρυνθούν να εφαρμόσουν ευρύ φάσμα κινήτρων για οχήματα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τα κίνητρα αυτά είναι προσανατολισμένα προς τα οχήματα με τις χαμηλότερες εκπομπές σε πραγματικές συνθήκες· τονίζει ότι η διαθεσιμότητα και η προσβασιμότητα σε υποδομές φόρτισης, μεταξύ άλλων στα ιδιωτικά και στα δημόσια κτίρια, σύμφωνα με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων¹ (OΕΑΚ), και η ανταγωνιστικότητα των οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών έχουν ουσιαστική σημασία για την αύξηση της αποδοχής από τους καταναλωτές·
39. εκτιμά ότι, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα του αέρα σε μέρη με υψηλή ρύπανση, είναι ζωτικής σημασίας η μετάβαση προς πιο βιώσιμο και λιγότερο ρυπογόνο σύστημα μεταφορών και σχεδιασμό της υποδομής μεταφορών, με σκοπό τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, ιδίως στις αστικές περιοχές, και ταυτόχρονη αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων μέσων όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερα, επίσης με συνεκτίμηση των πιο πρόσφατων επιστημονικών στοιχείων και των τελευταίων τεχνολογικών καινοτομιών· καλεί την Επιτροπή να συνδράμει τα κράτη μέλη στη διενέργεια τακτικών ελέγχων ποιότητας των υποδομών μεταφορών τους, προκειμένου να εντοπιστούν οι περιοχές που χρειάζονται αποσυμφόρηση και βελτιστοποίηση, και να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα σε αυτές, προκειμένου να καταστεί η ποιότητα του αέρα αυτοτελής προτεραιότητα, μεταξύ άλλων με αξιοποίηση της διαθέσιμης χρηματοδότησης της ΕΕ και καλύτερη στόχευση των κύριων μηχανισμών

¹ Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).

χρηματοδότησης, όπως του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ταμείου Συνοχής·

40. επαναλαμβάνει τη σημασία μιας ουσιαστικής απομάκρυνσης από τις οδικές μεταφορές προς όφελος λιγότερο ρυπογόνων μορφών μεταφορών, όπως οι συνδυασμένες μεταφορές, οι εσωτερικές πλωτές οδοί και ο σιδηρόδρομος, ιδιαιτέρως με αξιοποίηση του Ευρωπαϊκού Έτους Σιδηροδρόμων το 2021· υπογραμμίζει, εν προκειμένω, την επείγουσα ανάγκη για βελτίωση και εκσυγχρονισμό των σιδηροδρομικών υποδομών, μέσω της πλήρους εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας (ERTMS), της εξάλειψης των σημείων συμφόρησης και της συμπλήρωσης των ελλিপών ζεύξεων, ιδίως στο πλαίσιο του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, καθώς και για περαιτέρω διευκόλυνση και προώθηση της διατροφικότητας και της πολυτροπικότητας· πιστεύει ότι, για το τελευταίο χιλιόμετρο και τις μεσαίες αποστάσεις, η προσέγγιση αυτή θα πρέπει να συνδυαστεί με την ανάγκη να καταστούν οι οδικές μεταφορές πιο αποτελεσματικές και βιώσιμες·
41. τονίζει ότι ο αποτελεσματικότερος τρόπος για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τις οδικές μεταφορές είναι η προώθηση της μετάβασης από τα συμβατικά καύσιμα σε καθαρότερα εναλλακτικά καύσιμα, όπως περιγράφεται στην οδηγία 2014/94/ΕΕ¹ για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων· πιστεύει ότι η επικείμενη αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/631² σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ για τα νέα επιβατικά αυτοκίνητα και τα νέα ελαφρά επαγγελματικά οχήματα θα επιταχύνει τη χρήση οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών·
42. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την καλύτερη επιβολή των προτύπων εκπομπών στην ισχύουσα νομοθεσία και να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες ευθυγράμμισης των μεταχειρισμένων αυτοκινήτων με τα οικολογικά πρότυπα, παραδείγματος χάριν μέσω της μετασκευής·
43. τονίζει ότι οι συνδυασμένες μεταφορές εμπορευμάτων συμβάλλουν στη μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές, προωθώντας τη μετάβαση από τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές σε τρόπους μεταφοράς χαμηλότερων εκπομπών, συμπεριλαμβανομένων των ποτάμιων διαδρόμων μηδενικών εκπομπών·
44. επισημαίνει την ανάγκη να ληφθούν υπόψη οι διαρθρωτικοί περιορισμοί που ενδέχεται να επηρεάζουν την έναρξη χρήσης εναλλακτικών τρόπων μεταφοράς σε εξόχως απόκεντρες περιοχές και νησιά· καλεί την Επιτροπή και τις κυβερνήσεις των εξόχως απόκεντρων περιοχών να εξετάσουν ένα σχέδιο δράσης με στόχο την παροχή κινήτρων και ειδικής χρηματοδότησης για τις μεταφορές στις εν λόγω περιοχές·
45. επισημαίνει ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση από τις θαλάσσιες μεταφορές ευθύνεται για περισσότερους από 50 000 θανάτους ετησίως στην ΕΕ και ότι, κατά συνέπεια, πρέπει

¹ Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2019/631 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, σχετικά με τα πρότυπα επιδόσεων για τις εκπομπές CO₂ από τα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα και από τα καινούργια ελαφρά επαγγελματικά οχήματα και με την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 443/2009 και (ΕΕ) αριθ. 510/2011 (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 13).

να μειωθεί περαιτέρω¹. τονίζει την ανάγκη έγκρισης από την ΕΕ κατάλληλων και αποτελεσματικών μέτρων για τη ρύθμιση των θαλάσσιων μεταφορών· επιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι πόλεις με λιμάνια που αντιμετωπίζουν πρόσθετη ρύπανση από τη ναυτιλία, τους γερανούς, τα κρουαζιερόπλοια και τα διάφορα οχήματα μεταφορών πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτές τις πτυχές προκειμένου να βελτιώσουν την ποιότητα του αέρα τους· σημειώνει με ανησυχία ότι ο αρνητικός αντίκτυπος των πλοίων στην ποιότητα του αέρα εξακολουθεί να αυξάνεται όσο αναπτύσσεται ο τομέας· καλεί την Επιτροπή να υλοποιήσει επείγοντως τη δέσμευσή της για ρύθμιση της πρόσβασης των πλέον ρυπογόνων πλοίων σε λιμάνια και να υποχρεώσει τα ελλιμενισμένα πλοία να χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες υποδομές επαναφόρτισης και ανεφοδιασμού, όπως η ηλεκτροδότηση από την ξηρά, προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές ρύπων και να προστατευτούν έτσι οι παράκτιες περιοχές και ο πληθυσμός τους· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν «πρότυπο μηδενικών εκπομπών στο αγκυροβόλιο» σε όλα τα ευρωπαϊκά λιμάνια·

46. τονίζει ότι οι περιοχές ελέγχου των εκπομπών αποτελούν ουσιώδη εργαλεία για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης από τη ναυτιλία και συμβάλλουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, μειώνοντας τις δυσμενείς επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία και τη θαλάσσια βιοποικιλότητα· ζητεί, ως εκ τούτου, την επέκταση των περιοχών ελέγχου των εκπομπών σε όλες τις θάλασσες της ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη να ελέγχουν αυστηρά τις περιοχές ελέγχου των εκπομπών που περιλαμβάνονται στα χωρικά τους ύδατα·
47. υπογραμμίζει τον αντίκτυπο της αεροπορίας στην ατμοσφαιρική ρύπανση και τις αντίστοιχες αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία· υπενθυμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε αεροπλάνα που είναι σταθμευμένα σε αερολιμένες μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα του αέρα και, ως εκ τούτου, παροτρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα εθνικά τους πλαίσια πολιτικής λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη εγκατάστασης παροχής ηλεκτρικής ενέργειας στους αερολιμένες σύμφωνα με την οδηγία 2014/94/ΕΕ·

Σχέδια για την ποιότητα του αέρα

48. επισημαίνει ότι τα ΣΠΑ, που αποτελούν βασική απαίτηση των οδηγιών ΑΑQ στις περιπτώσεις που τα κράτη μέλη δεν συμμορφώνονται με τα πρότυπα ποιότητας του αέρα, είναι συχνά αναποτελεσματικά όσον αφορά την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων τους· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει το συντομότερο δυνατόν, μέσω εκτελεστικής πράξης σύμφωνα με το άρθρο 28 της οδηγία 2008/50/ΕΚ, ένα σύνολο ελάχιστων απαιτήσεων και βέλτιστων πρακτικών τόσο για την κατάρτιση όσο και για την εφαρμογή των ΣΠΑ, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα ΣΠΑ καθορίζουν χρονικά δεσμευτική δράση ανάλογη με το πρόβλημα ρύπανσης που πρέπει να αντιμετωπίσουν· καλεί την Επιτροπή να εγγυηθεί ότι υπάρχει επαρκής χρηματοδότηση για την υλοποίηση της προβλεπόμενης δράσης και ότι περιλαμβάνονται αξιόπιστοι υπολογισμοί μείωσης για τη μέτρηση της υλοποίησης· θεωρεί ότι η ισχύουσα χρονοβόρα κατάρτιση των ΣΠΑ θέτει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητά τους και

¹ Brandt, J., Silver, J. D., και Frohn, L. M., *Assessment of Health-Cost Externalities of Air Pollution at the National Level using the EVA Model System*, CEEH Scientific Report No 3, 2011. (Αξιολόγηση του εξωτερικού κόστους για την υγεία της ατμοσφαιρικής ρύπανσης σε εθνικό επίπεδο με χρήση του μοντέλου EVA. Επιστημονική έρευνα CEEH αριθ. 3), 2011.

θεωρεί ότι τα ΣΠΑ θα πρέπει να είναι καλύτερα στοχευμένα και να εστιάζουν σε σύντομα και μεσοπρόθεσμα μέτρα που προσανατολίζονται στα αποτελέσματα και καταπολεμούν τις εκπομπές από καθορισμένες βασικές πηγές ρύπανσης· επισημαίνει ότι η λήψη περισσότερο εναρμονισμένων και συγκρίσιμων μέτρων σε όλα τα κράτη μέλη θα αύξανε την αποτελεσματικότητα και τη γενική αποδοχή τους· υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των δημοτικών και τοπικών αρχών στην κατάρτιση και εφαρμογή των ΣΠΑ, δεδομένου του τοπικού χαρακτήρα των κινητήριων δυνάμεων και των συνεπειών της ατμοσφαιρικής ρύπανσης·

49. επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη καταρτίζουν δημόσιες ετήσιες εκθέσεις για όλους τους ρύπους που καλύπτονται από τις οδηγίες ΑΑQ και υποβάλλουν ετησίως έκθεση στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 27 της οδηγίας 2008/50/ΕΚ· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι οι οδηγίες ΑΑQ δεν απαιτούν από τα κράτη μέλη να υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των ΣΠΑ ούτε να τα επικαιροποιούν όταν εγκρίνονται νέα μέτρα ή όταν η πρόοδος είναι ανεπαρκής· επισημαίνει, επιπλέον, ότι η Επιτροπή δεν αναλύει ούτε σχολιάζει τα υποβληθέντα ΣΠΑ και τα μέτρα που περιέχονται σε αυτά· σημειώνει ότι η υποβολή κατάλληλων και κριτικών παρατηρήσεων σχετικά με τα υποβαλλόμενα ΣΠΑ θα μπορούσε να βοηθήσει τα κράτη μέλη κατά τον σχεδιασμό καλύτερων ΣΠΑ με αποτελεσματικότερα μέτρα και θα μπορούσε να εμποδίσει τη μη συμμόρφωση με τα πρότυπα για την ποιότητα του αέρα· καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει ένα πιο διαφανές και αποτελεσματικό σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών και ετήσια υποχρέωση υποβολής εκθέσεων για την εφαρμογή των ΣΠΑ, καθώς και μια διαδικασία αξιολόγησης για τα ΣΠΑ που υποβάλλονται προκειμένου να διασφαλίσει ότι τα μέτρα των κρατών μελών βελτιώνουν την ποιότητα του αέρα γρήγορα και αποτελεσματικά·
50. επισημαίνει ότι είναι σημαντικό να υπάρχουν επαρκής εμπειρογνωμοσύνη και πόροι σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την κατάρτιση ΣΠΑ και για την επεξεργασία της επιλογής, εφαρμογής και αξιολόγησης μέτρων βελτίωσης της ποιότητας του αέρα· υπογραμμίζει στο πλαίσιο αυτό την ανάγκη ενημέρωσης σχετικά με τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, τους τεχνικούς πόρους και τις ευέλικτες επιλογές που μπορούν να προσαρμόζονται στις τοπικές και περιφερειακές συνθήκες·

Εκτέλεση των οδηγιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα

51. επισημαίνει ότι, τον Φεβρουάριο του 2021, εκκρεμούσαν 31 διαδικασίες επί παραβάσει κατά 20 κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή των οδηγιών ΑΑQ· αναγνωρίζει ότι ορισμένες από αυτές τις διαδικασίες επί παραβάσει βρίσκονται σε εξέλιξη από το 2009 και ότι, παρά τις εν εξελίξει διαδικασίες επί παραβάσει, εξακολουθούν να σημειώνονται υπερβάσεις της συγκέντρωσης ρύπανσης σε κράτη μέλη· θεωρεί ότι οι συνεχείς και συστημικές υπερβάσεις των προτύπων ποιότητας του αέρα από τα κράτη μέλη καταδεικνύουν την έλλειψη προσήλωσής τους στην υιοθέτηση αποτελεσματικότερων μέτρων για την προστασία της υγείας των πολιτών και του περιβάλλοντος και δείχνουν την αναποτελεσματικότητα της τρέχουσας διαδικασίας επιβολής· ζητεί από την Επιτροπή να επανεξετάσει την τρέχουσα διαδικασία επιβολής των οδηγιών ΑΑQ·
52. εκφράζει ανησυχία για την έλλειψη εκτέλεσης της οδηγίας ΕΑΟΕ· προειδοποιεί ότι από το 2010 δεν έχουν κινηθεί διαδικασίες επί παραβάσει σχετικά με εκπομπές πάνω από τα ανώτατα όρια που ορίζονται στην οδηγία ΕΑΟΕ, μολονότι 3 κράτη μέλη δεν έχουν αναφέρει ποτέ εκπομπές NH₃ που να βρίσκονται κάτω από το ανώτατο όριο·

53. καλεί την Επιτροπή να αναλάβει νομική δράση μόλις αντιληφθεί μη εφαρμογή των νόμων της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα και να δώσει γρήγορα συνέχεια μέσω παραπομπής στο δικαστήριο και επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση διαπίστωσης παραβιάσεων· καλεί την Επιτροπή να προβαίνει τακτικά σε σαφή και ολοκληρωμένη επισκόπηση των εκκρεμών διαδικασιών επί παραβάσει και να δημοσιεύει χωρίς καθυστέρηση την επικοινωνία της με τα μη συμμορφούμενα κράτη μέλη· καλεί την Επιτροπή να διαθέσει τους αναγκαίους πόρους προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δίδεται άμεσα συνέχεια σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης των κρατών μελών·
54. υπενθυμίζει, επιπλέον, ότι η ειδική έκθεση αριθ. 23/2018 του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου παραπέμπει επίσης στον μεγάλο αριθμό διαδικασιών επί παραβάσει που σχετίζονται με τα όρια για την ποιότητα του αέρα και σε ενδείξεις ενός ευρέως χάσματος στην εφαρμογή της νομοθεσίας για την ποιότητα του αέρα στην Ένωση· σημειώνει ότι αυτό το κενό εφαρμογής αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου, μεταξύ άλλων λόγω των επαναλαμβανόμενων χρονοβόρων καθυστερήσεων στα διάφορα στάδια των διαδικασιών επί παραβάσει, περίοδος που κυμαίνεται συνήθως μεταξύ των έξι και των οκτώ ετών· θεωρεί ότι η περίοδος των δύο ετών που διαθέτει η Επιτροπή για την έκδοση ειδοποίησης σχετικά με υπέρβαση οριακών τιμών είναι υπερβολικά μεγάλη για τη διασφάλιση της έγκαιρης επιβολής·
55. καλεί τα κράτη μέλη να βελτιώσουν την εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

Βελτίωση της ενημέρωσης, της ευαισθητοποίησης και της συμμετοχής των πολιτών

56. θεωρεί ότι η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση του κοινού διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και στη διευκόλυνση της άμεσης συμμετοχής των πολιτών σε δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας του αέρα· εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη, οι περιφέρειες και οι πόλεις ορίζουν με διαφορετικό τρόπο τους δείκτες ποιότητας του αέρα και ότι επί του παρόντος δεν υπάρχουν πληροφόρηση και ανώτατα όρια προειδοποίησης για ορισμένους ρύπους· ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ένα τυποποιημένο σύστημα ταξινόμησης σχετικά με την ποιότητα του αέρα που θα ισχύει σε ολόκληρη την ΕΕ· καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές να δρομολογήσουν προγράμματα για τη διευκόλυνση των επενδύσεων που βελτιώνουν την ποιότητα του αέρα·
57. τονίζει ότι οι πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία είναι ελάχιστες, ασαφείς και δεν είναι εύκολα προσβάσιμες στο κοινό· σημειώνει, ωστόσο, ότι υπάρχουν θετικές τάσεις στην πρακτική εφαρμογή των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει των οδηγιών ΑΑQ όσον αφορά την πληροφόρηση του κοινού σχετικά με την κατάσταση της ποιότητας του αέρα· ζητεί την περαιτέρω εναρμόνιση των πληροφοριών για την ποιότητα του αέρα που διατίθενται στο κοινό σε όλες τις γεωγραφικές κλίμακες σε όλα τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες, διασφαλίζοντας παράλληλα την εύκολη πρόσβαση σε ακριβείς πληροφορίες σε πραγματικό χρόνο σχετικά με την ποιότητα του αέρα· καλεί την Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές να δρομολογήσουν επικαιροποιημένες εκστρατείες πληροφόρησης και ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με θέματα όπως οι διάφοροι τύποι ατμοσφαιρικών ρύπων και ο αντίκτυπός τους στην ανθρώπινη υγεία ή στα υφιστάμενα επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην επικράτεια, συμπεριλαμβανομένων

πληροφοριών που αφορούν ευάλωτες ομάδες, και να δημοσιεύσουν κατατάξεις της βέλτιστης και ελάχιστης προόδου που έχουν σημειώσει οι ζώνες ποιότητας του αέρα· θεωρεί ότι οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης σχετικά με τις καταστροφικές συνέπειες της ατμοσφαιρικής ρύπανσης κοντά σε σημαντικές πηγές ρύπανσης ή/και η τοποθέτηση οθονών με πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα του αέρα θα μπορούσαν επίσης να βελτιώσουν την ευαισθητοποίηση των πολιτών και να ωθήσουν σε αλλαγή συμπεριφορών και μοτίβων που μπορεί να συμβάλλουν στην ποιότητα του αέρα·

58. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν και να προωθήσουν εργαλεία που θα ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των πολιτών στην εφαρμογή των οδηγιών ΑΑQ, όπως η ανάπτυξη από τα κράτη μέλη ενός διαδικτυακού εργαλείου ή/και μιας εφαρμογής που θα ενημερώνει τους πολίτες σχετικά με την ποιότητα του αέρα και τον αντίκτυπο της στην ανθρώπινη υγεία και θα τους επιτρέπει να ζητούν σταθμούς παρακολούθησης του αέρα ή σημεία δειγματοληψίας, θα ενημερώνει σχετικά με παραβιάσεις της ποιότητας του αέρα ή θα υποβάλλει παρατηρήσεις στην Επιτροπή σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με τις ενέργειες των κρατών μελών αναφορικά με την ποιότητα του αέρα·
59. υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι ακτιβιστές για το περιβάλλον και οι ερευνητές δημοσιογράφοι, λόγω της εγγύτητας και της άμεσης πρόσβασης στα δεδομένα επιτόπου, διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στην προώθηση και τον έλεγχο της εφαρμογής νομοθεσιών για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στις διαδικασίες διαβουλεύσεων·
60. ζητεί από την Επιτροπή να επικαιροποιήσει τις οδηγίες ΑΑQ ώστε να συμπεριλάβει ρητές διατάξεις που εγγυώνται το δικαίωμα των πολιτών στη δικαιοσύνη σύμφωνα με τη Σύμβαση του Aarhus και καλεί το Συμβούλιο να διευκολύνει την εφαρμογή της, η οποία είναι ιδιαίτερα σημαντική στις περιπτώσεις που το Συμβούλιο ενεργεί υπό τη νομοθετική του ιδιότητα·

Άλλες συστάσεις

61. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο ρύθμισης της ποιότητας του αέρα εσωτερικών χώρων με ανεξάρτητο τρόπο ή στο πλαίσιο νομοθεσίας για τα βιώσιμα κτίρια που θα καλύπτει την ποιότητα του αέρα σε κλειστούς εσωτερικούς χώρους, τουλάχιστον όσον αφορά τα ακίνητα δημόσιου και εμπορικού χαρακτήρα·
62. θεωρεί ουσιώδους σημασίας να διενεργείται γενική ανάλυση των αποτελεσμάτων που λαμβάνονται από το δίκτυο παρακολούθησης και να καταρτίζονται ετήσιες εκθέσεις οι οποίες, καθότι αποτελούν κοινό κτήμα, περιλαμβάνουν χωρικές και χρονικές αναλύσεις δεδομένων και εκτιμήσεις αντικτύπου στην ποιότητα ζωής και στα οικοσυστήματα, συνοδευόμενες από συστάσεις σχετικά με την ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση τυχόν περιστατικών χρόνιας ή επεισοδιακής ατμοσφαιρικής ρύπανσης που εντοπίζονται·
63. πιστεύει ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν να διασφαλίσουν ότι το παράδειγμα των πόλεων που εφαρμόζουν ορθές πρακτικές στον συγκεκριμένο τομέα τηρείται και από άλλες πόλεις γενικά μέσω της κατάρτισης και της εφαρμογής σχεδίων απρόβλεπτων καταστάσεων ή σχεδίων έκτακτης ανάγκης, τα οποία θα πρέπει να ενεργοποιούνται το συντομότερο δυνατόν σε περίπτωση που προβλέπονται ή όντως

υπάρχουν υψηλές συγκεντρώσεις ρυπογόνων αερίων και σωματιδίων που θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία·

64. τονίζει την ανάγκη βελτίωσης των εργασιακών συνθηκών για τους εργαζομένους στον τομέα των μεταφορών με καλύτερη προστασία των εργαζομένων που εκτίθενται σε υψηλά επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης και τοξικών αναθυμιάσεων σε καθημερινή βάση, και με την επένδυση στην επανειδίκευση, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την κατάρτισή τους·
65. τονίζει ότι η καινοτομία και η έρευνα για τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών και τεχνολογίες για τη μείωση των εκπομπών θα βοηθήσουν στη μείωση των εκπομπών σε όλους τους τομείς· ζητεί από την Επιτροπή να τηρεί την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας· τονίζει την ανάγκη για καινοτόμες λύσεις, όπως τα συστήματα φιλτραρίσματος στα οχήματα και στους δρόμους, η ανανέωση του στόλου και παρόμοιες πρωτοβουλίες·
66. ενθαρρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι πολιτικές για την ποιότητα του αέρα εγγυώνται την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα στους σχετικούς τομείς, επιδιώκοντας παράλληλα φιλόδοξους στόχους για την επίτευξη μηδενικής ρύπανσης·
67. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να στηρίζουν τα φόρουμ και να ενθαρρύνουν τις διαβουλεύσεις με άλλες χώρες στο πλαίσιο μιας προσπάθειας να βρεθούν αποτελεσματικές λύσεις και να διευκολυνθεί η εφαρμογή των ευρωπαϊκών, εθνικών και τοπικών πολιτικών οι οποίες αποσκοπούν στην επίτευξη αποδεκτών προτύπων ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα·

ο

ο ο

68. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, την Επιτροπή και τις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.